उभयत्र तुल्यैव । गणितञ्च । ६२५ ।

अथायतस्य ;

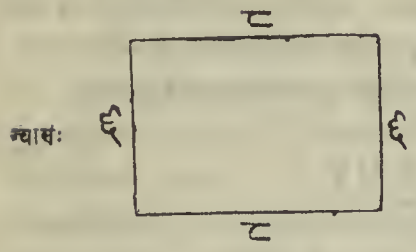

न्यासः

विस्तृतिः ।६। दैर्घ्यम् । ८ । अस्य गणितम् । ४८ ।

उदाहरणम् । क्षेत्रस्य यस्य वदनं मदनारितुल्यं विश्वम्भरा द्विगुणितेन सुखेन तुल्या । बाहू त्रयोदशनखप्रमितौ च लम्बः सूर्योन्नितस्य गणितं वद तत्र किं स्यात् ॥

न्यासः

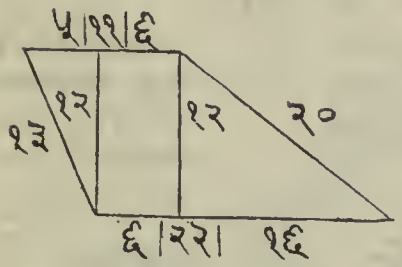

वदनम् । ११ ।

विश्वम्भरा ।२२।

बाहू ।१३ ।२०।

लम्बः।१२।

अत्र सर्वदोर्युतिदलमित्यादिना स्थूलं फलम् ।२५० वास्तवन्तु लम्बेन निघ्नं कुसुखैक्यखण्डमिति जातं फलम् । ।१९८ । क्षेत्रस्य खण्डत्रयं कृत्वा फलानि पृथगानीय ऐक्यं कृत्वास्य फलोपपत्तिर्दर्शनीया खण्डत्रयदर्शनम् ।

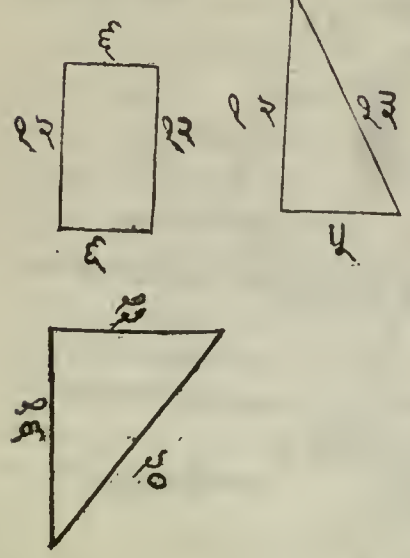

प्रथमस्य भुजकोटिकर्णाः । ५।१२ ।१३। द्वितीयतस्य विस्तृतिः । ६ । दैर्घ्यं । १२। तृतीयस्य भुजकोटिकर्णाः ।१६ । १२ । २० ।

अत्र त्रिभुजयोर्भुजकोटिघाताद्धं फलम् यथा प्रथमक्षेत्रे फलम् । ३० । द्वितीये । ७२ । तृतीये ।९६। एषामैक्यं सर्वक्षेत्रफलम् । १९८ ।

अथान्युदाहरणम् । पञ्चाग्रदेकसहिता वदनं यदीयं भूः पञ्चसप्ततिमिता प्रमितोऽष्टषष्ट्या । सव्याभुजोद्विगुणविंशतिसम्मितोऽन्यस्तस्मिन् फलं श्रवणलम्बमितो प्रचक्ष्व

न्यासः

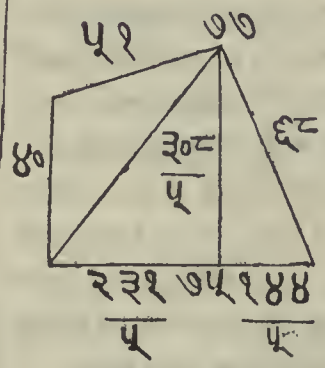

वदनम् ।५१ । भूमिः । ७५

भुजौ । ६८

अत्र फलावलम्बश्रुतीनां ज्ञानार्थं सूत्रं वृत्तार्द्धम् । ज्ञातेऽथ लम्बे श्रवणः श्रुतौ तु लम्बः फलं साधियतन्तु तत्र । कर्णस्यानियतत्वान्नम्रोऽप्यनियतस्तथैव ।

लम्बज्ञानाय करणसूत्रं वृत्तार्द्धम् । चतुर्भुजान्तस्त्रिभुजेऽवलम्बः प्राग्वद्भुजौ कर्णभुजौ मही भूः ॥

अत्र लम्बज्ञानार्थं सव्यभुजायाद्दक्षिणभुजमूलगामी दृष्टः कर्णः सप्तसप्ततिमितः कल्पितस्तेन चतुर्भुजान्तस्त्रिभुजं कल्पितं तत्राऽसौ कर्णएकोभुजः । ७७ । द्वितीयस्तु सव्यभुजः । ६८ । भूः सैव ।७५ । अत्र प्राग्वद्भुजौ लम्बः २०८/५

लम्बे ज्ञाते कर्णज्ञानार्थं सूत्रं वृत्तम् । यल्लम्बलम्बान्वितबाहुवर्गविक्षेपमूलं कथिताऽवधा सा । तदूनभूवर्गसमन्वितस्य यल्लम्बवर्गस्य पदं स कर्णः ॥

अत्र सव्यभुजायाल्लम्बः किल कल्पितः २०८/५ तदूनभूवर्गसमन्वितेत्यादिना जातः कर्णः । ७७ ।

द्वितीयज्ञानार्थं सूत्रं वृत्तद्वयम् । दृष्टोऽत्र कर्णः प्रथमं प्रकल्प्यस्तत्रस्थे तु कर्णोभयतः स्थिते ये । कर्णं तयोः क्षामितरौ च बाहू प्रकल्प्य लम्बावधे च साध्ये अबाधयोरेककपम्यथोर्यस्तस्मादन्तरन्तत्कृतिसंयुतस्य । स-